

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE OD POŽARA I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI

Na osnovu člana 11.3.2. Statuta Wiener Städtische osiguranje a.d.o. Beograd, a nakon razmotrenog Mišljenja ovlašćenog aktuara na akte poslovne politike, Izvršni odbor Wiener Städtische osiguranje a.d.o. Beograd, na sednici održanoj dana 03.09.2018. godine doneo je:

POSEBNE USLOVE ZA OSIGURANJE OD POŽARA I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI

PREDMET OSIGURANJA

Član 1.

(1) Predmet osiguranja od opasnosti iz člana 2 ovih Uslova mogu biti sve stvari, osim onih koje su odredbama ovih Uslova isključene iz osiguranja.

(2) Osigurane su samo one stvari koje su navedene u ispravi o osiguranju, prema sledećim odredbama:

1. kod osiguranja fizičkih delova građevinskih objekata pokrićem su obuhvaćeni svi delovi građevinskog objekta, temelj i podrumski zidovi, ugrađene instalacije, ugrađena oprema (lift, centralno grejanje sa cisternom za gorivo, bojleri, centralni sistem za klimatizaciju, hidrofori i drugo). Krov i ostali izgorivi delovi građevinskog objekta ne mogu se zasebno osigurati.
2. kod osiguranja fizičkih delova građevinskih objekata - stanova i poslovnih prostorija, osiguranjem su obuhvaćene instalacije i oprema ugrađene u stan odnosno poslovni prostor. Osiguranjem nisu obuhvaćeni idealni delovi sastavnih delova građevinskog objekta koji čine zajedničko vlasništvo (prostorije za zajedničku upotrebu, stepenište, liftovi, krov i drugo), ukoliko se drugačije ne ugovori.
3. kod osiguranja pokretnih stvari smatra se, ako u ispravi o osiguranju stvari nisu nabrojane pojedinačno već su naznačene kao skup, da su osigurane sve stvari koje se nalaze na mestu osiguranja a pripadaju osiguranom skupu, kako one koje su postojale u trenutku zaključenja ugovora o osiguranju, tako i one koje se u toku trajanja ugovora o osiguranju unesu u taj skup. Kod osiguranja pokretnih stvari fizičkih lica, osigurane su samo one stvari koje su svojina osiguranika i lica koja žive sa njim u zajedničkom domaćinstvu.
4. kod osiguranja mašina, uređaja i postrojenja smatraju se osiguranim i postolja, ležišta i temelji, kao i ulja, katalizatori i ostala punjenja, ukoliko se drugačije ne ugovori.

(3) Samo ako je posebno ugovoreno i naznačeno u ispravi o osiguranju, osigurane su:

1. stvari radnika koji obavljaju posao na mestu osiguranja, kao i stvari u vlasništvu trećih lica primljene radi popravke, prerade, obrade, čuvanja, prodaje, u zalog, najam i na poslugu;
2. pokretne stvari smeštene na otvorenom prostoru (nezaštićene) i pod nadstrešnicama i sličnim objektima (delimično zaštićene);
3. brane - masivno građene od kamena, betona, metala i nasute zemlje sa nepropusnim jezgrom i obložene čvrstim materijalom (kamen, beton i slično) sa vodne strane;
4. železničke pruge;
5. izgrađene obale, kejovi, lukobrani i propusti (od kamena, betona, metala i sličnog čvrstog materijala);
6. nasipi obloženi ili obzidani čvrstim materijalom (betonom, kamenom, asfaltom i slično);
7. melioracije, regulacije i obloženi ili obzidani nasipi vodenih tokova, masivno građeni;
8. mostovi svih vrsta;
9. tuneli;
10. ograde, potporni zidovi, putevi, avionske piste, trotoari, popločana dvorišta;
11. žičane mreže sa stubovima - u vinogradima, hmeljskim zasadima, plantažnim voćnjacima i slično;

12. zalihe nafte i zemnog gasa i skladišta naftnih derivata iznad ili pod zemljom, zajedno s odgovarajućim postrojenjima za utovar i istovar;
13. podzemne i podvodne mreže (vodovodna, kanalizaciona, telefonska, plinska, električna i slična);
14. nadzemni prenosni i distributivni vodovi, što podrazumeva žice, kablove, stubove, pilone, bandere, visokonaponske stubove (dalekovode) kao i opremu svake vrste koja ide uz te instalacije, uključujući podstanice bilo kog opisa. Ovo se odnosi ali nije ograničeno na prenos ili distribuciju električne energije, telefonskih ili telegrafskih signala i sve telekomunikacione signale, bilo da su audio ili video;
15. sportski tereni, tereni dečijih igrališta, otvorena kupališta i klizališta;
16. novac i hartije od vrednosti;
17. zalihe stajskog đubriva;
18. domaće životinje;
19. stvari na izložbama;
20. nosači podataka i podaci uskladišteni na njima (izuzimajući elektronske medije i podatke na njima) - uzorci boja u štamparijama, tablice boja, uzorci tkanina i drugo;
21. elektronski mediji za obradu i skladištenje podataka i elektronski podaci uskladišteni na njima. Elektronski podaci predstavljaju činjenice, koncepte i informacije pretvorene u formu koja se može koristiti za komunikaciju, tumačenje ili obradu putem elektronske i elektromehaničke obrade podataka ili elektronski kontrolisane opreme i obuhvata programe, softver i druge šifrovane instrukcije za manipulaciju i obradu podataka ili upravljanje i manipulaciju tom opremom. Osiguravajuće pokriće pruža se samo od opasnosti požara i eksplozije sa obimom pokrića u skladu sa članovima 3 i 5 ovih Uslova. Ukoliko osigurani elektronski mediji pretrpe fizički gubitak ili štetu pokrivene osiguranjem ugovorenim po ovim Uslovima, osnov za utvrđivanje naknade će biti trošak praznog medija plus troškovi kopiranja elektronskih podataka iz rezervne kopije ili iz originala prethodne generacije. Ovi troškovi ne uključuju istraživanje i inženjering niti troškove rekonstrukcije, prikupljanja ili sastavljanja takvih elektronskih podataka. Ako se medij ne popravi, zameni ili obnovi, osnova za utvrđivanje naknade će biti cena praznog medija. Ovo osiguranje ne pokriva vrednost elektronskih podataka koju oni imaju za osiguranika ili bilo koje drugo lice, čak i u slučaju da oni ne mogu biti obnovljeni, prikupljeni ili sastavljeni;
22. pomoćna oprema za reprodukciju, pod kojom se podrazumevaju predmeti koji se koriste u industrijskoj proizvodnji a koji zadovoljavaju sledeću definiciju:
 - a. sama pomoćna oprema za reprodukciju je nosač oblika, forme, dizajna, fonta ili drugih informacija o nekom konkretnom proizvodu i
 - b. ovaj oblik (forma, dizajn, font ili druge informacije) je putem mehaničkog kontakta, direktno ili indirektno, prenosiv na neki proizvod, pri čemu, u slučaju izmene ili prestanka proizvodnje tog proizvoda, ta pomoćna oprema za reprodukciju više nije upotrebljiva, ili u najmanju ruku mora da se modifikuje.
 Takva oprema su na primer kalupi za livenje, šeme za mašine za tkanje, šabloni svih vrsta, uključujući i kalupe za livenje, ubrizgavanje i ekstruziju, kalupi za presovanje, matrice, blokovi za štampanje, ploče i cilindri, klišei i cilindri za utiskivanje i drugo;

23. bankomati uključujući i njihov sadržaj, pri čemu se pod bankomatima podrazumevaju automati koji primaju novac svih vrsta, automati za zamenu ili izdavanje novca. Pod bankomatima se ne podrazumevaju automati za igre na sreću (kockanje);
24. umetnička dela, pod kojima se podrazumevaju svi predmeti posebne kulturne, istorijske ili kolekcionarske vrednosti;
25. registrovana motorna i priključna vozila, pod kojima se podrazumevaju:
 - a. sva drumska motorna vozila koja su opremljena registarskim brojem vozila,
 - b. sve prikolice vučene od strane motornih vozila, koje su opremljene registarskim brojem vozila,
 - c. sva plovila,
 - d. avioni i druge letilice koje su teže od vazduha i projektovane da lete.

Navedena motorna i priključna vozila moraju biti registrovana u skladu sa važećim zakonodavstvom Republike Srbije. Za navedena motorna vozila, pruža se osiguravajuće pokriće samo od Osnovnih opasnosti iz člana 2, stava 1 ovih Uslova, ukoliko se drugačije ne ugovori.
26. prikolice, samohodne mašine i traktori koji nisu opremljeni registarskim brojem vozila, samo ako su u vlasništvu poljoprivrednih gazdinstava. Osiguravajuće pokriće pruža se samo od Osnovnih opasnosti iz člana 2, stava 1 ovih Uslova, ukoliko se drugačije ne ugovori i to samo u granicama mikrolokacije mesta osiguranja naznačenog u ispravi o osiguranju;
27. objekti u izgradnji i montaži dok nisu završeni, samo od Osnovnih opasnosti iz člana 2, stava 1 ovih Uslova, ukoliko se drugačije ne ugovori.
Objekat u izgradnji i montaži se smatra završenim u smislu ovih Uslova ukoliko je građevinski zatvoren sa svih strana ili ako se makar i jedna mašina, uređaj ili instalacija pokrene u svrhu proizvodnje ili projektovane namene (ne u svrhu testiranja).
Osiguranjem objekta u izgradnji odnosno montaži pokrićem su obuhvaćeni i građevinski materijal odnosno oprema namenjeni za ugradnju odnosno montažu u tom objektu;
28. šume i šumski zasadi od 6 i više godina starosti, samo od opasnosti požara i udara groma sa obimom pokrića u skladu sa članovima 3 i 4 ovih Uslova.

(4) Predmet osiguranja po ovim Uslovima ne mogu biti:

1. zemljišta;
2. nepopločana dvorišta;
3. putevi bez donje podloge;
4. brane koje nisu masivno građene (kamenom, betonom, metalom i slično) i nisu nasute zemljom sa nepropusnim jezgrom i obložene čvrstim materijalom (kamenom, betonom i slično) sa vodne strane;
5. nasipi koji nisu obloženi ili obzidani čvrstim materijalom (kamenom, betonom, asfaltom i slično);
6. nasute obale, kejovi, lukobrani i propusti;
7. nepečene cigle na otvorenom prostoru;
8. stvari izložene na vašarima i sajmovima;
9. stvari u jamama rudnika sa podzemnom eksploatacijom. Ovo isključenje ne primenjuje se na imovinu koja se nalazi na površini i na površinske kopove;
10. naftni rizici: kopnene bušotine, oprema u bušotinama, svaka vrsta opreme za dobijanje nafte i zemnog gasa koja se nalazi ispod površine zemlje, crpne, kompresorske, merne stanice (uključujući i pomoćne strukture), terminalni objekti za utovar i istovar naftnih derivata uključujući pomoćne skladišne prostore;
11. petrohemijski rizici: sva ona postrojenja u kojima se hemijske reakcije odvijaju korišćenjem ugljovodonika izvorno izvedenog iz naftnih derivata su industrijska postrojenja unutar pojma „petrohemijski industrija”. Svi objekti u petrohemijskoj industriji - npr. skladišta, objekti namenjeni za komunalne usluge (parna, električna energija), upravne i kontrolne zgrade i radionice,

- smatraju se sastavnim delom petrohemijskog rizika kao i crpne, kompresorske, merne stanice (uključujući pomoćne strukture), skladišni prostori i petrohemijski proizvodi;
10. voda u preradi;
 11. ribe i druge životinje u tekućim i stajaćim vodama;
 12. usevi na struku, plodovi na stablu, rodni i nerodni zasadi (voćnjaci, vinogradi i slično), osim stabala voćaka na okućnici;
 13. roba u prevozu.

OSIGURANE OPASNOSTI (RIZICI)

Član 2.

(1) Osiguranjem po ovim Uslovima pruža se osiguravajuća zaštita od sledećih Osnovnih opasnosti:

1. požara;
2. udara groma;
3. eksplozije;
4. oluje;
5. grada;
6. udara sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine;
7. pada i udara letilice;
8. manifestacije i demonstracije.

(2) Ako se posebno ugovori, osiguravajuća zaštita se proširuje na jednu ili više Dopunskih opasnosti:

1. poplavu, bujicu i visoku vodu;
2. izlivanje vode iz instalacija;
3. klizanje tla i odronjavanje zemljišta;
4. sleganje tla;
5. pritisak snega i leda;
6. snežnu lavinu;
7. iscurenje (lekažu);
8. samozapaljenje zaliha;
9. izlivanje užarene tečne rastopljene mase kod pravnih lica koja proizvode, obrađuju ili prerađuju užarenu tečnu rastopljenu masu;
10. udar nepoznatog motornog vozila;
11. dim;
12. probijanje zvučnog zida;
13. pad stranog tela;
14. vandalizam;
15. građanske nemire;
16. štrajk i
17. isključenje sa posla zaposlenih od strane poslodavca.

(3) Osiguranjem ni u kom slučaju nisu pokrivene štete od eksplozije od nuklearne energije, od nuklearne reakcije, nuklearne radijacije i radioaktivne kontaminacije, pa ni onda kada su te pojave prouzrokovane nastupanjem neke od osiguranih opasnosti iz prethodnih stavova ovog člana.

(4) Iz osiguravajućeg pokrića su isključene sve štete do kojih je došlo (direktno ili indirektno):

1. tako što su prouzrokovane gubitkom softvera, štetom na softveru ili dejstvom računarskih/softverskih virusa. Pod pojmom računarski/softverski virus, u smislu ovih Uslova, se podrazumeva softver, podaci ili šifra koja pogada rad ili funkcionalnost bilo kog računara, komunikacionog sistema, servera datoteka, mrežne opreme, računarskog sistema, računarskog hardvera, opreme za obradu podataka, računarske memorije, mikročipa, mikroprocesora (računarskog čipa), integralnog kola ili sličnog uređaja u računarskoj opremi, programu, računarskom softveru ili operativnim sistemima, programskim instrukcijama ili podacima uključujući i, ali ne ograničavajući se na, svaki destruktivni program, računarsku šifru, logičku bombu, napad koji rezultira odbijanjem usluge, računarski vandalizam, ili bilo koje druge podatke unete u bilo koji elektronski sistem koji prouzrokuju brisanje, uništavanje, degradaciju, kvar, zastoj ili kompromitovanje osiguranikovih podataka, softvera ili

osiguranikovog elektronskog poslovnog sistema. Međutim, ako gubitak softvera rezultira isključivo iz direktnog fizičkog gubitka ili direktnog fizičkog oštećenja opreme, hardvera, medija ili uređaja pokrivenog osiguranjem po ovim Uslovima, na kojem se program, kompjuterski softver ili operativni sistemi, programske instrukcije, ili podaci transportuju, obrađuju ili sadrže, ovo isključenje ne važi.

Ovo isključenje takođe ne važi za direktan fizički gubitak ili direktno fizičko oštećenje materijalne imovine koje rezultira iz gubitka ili oštećenja softvera, pri čemu se, u smislu ovih Uslova, računarski softver ili operativni sistem(i), programska(e) instrukcija(e) i podaci ne smatraju materijalnom imovinom;

2. tako što su prouzrokovane na građevinskim objektima koji ne zadovoljavaju zahteve važećih odredbi zakonske regulative, naročito odredbi zakona iz oblasti gradnje i održavanja građevinskih objekata kao i svih podzakonskih akata sa izmenama i dopunama i relevantnih propisa o smernicama za izvođenje radova, kao i na građevinskim objektima koji su trošni i/ili napušteni i/ili nekorišćeni, i na svojoj pokretnoj imovini koja se nalazi u takvim građevinskim objektima;
3. tako što su prouzrokovane na bilo kojim električnim ili drugim distributivnim ili transmisionim vodovima, transformatorima, ožičenju, kablovima, cevima i cevovodima, uključujući i armaturu i pribor vezan za njih, izuzev onih koji se nalaze u granicama mikrolokacije mesta osiguranja navedenih u ispravi o osiguranju;
4. tako što su prouzrokovane na bilo kojoj imovini smeštenoj unutar teritorije neke druge države koja, prema lokalnoj zakonskoj regulativi, mora da bude osigurana kod nekog osiguravača sa domicilnom adresom u toj državi;
5. koje su nastale pre početka osiguravajućeg pokrića, pa i kada postanu vidljive tek nakon početka pokrića.

(5) Svi štetni događaji koji nastanu iz jednog istog uzroka u istom vremenskom periodu od 72 sata, smatraju se jednim osiguranim slučajem, osim kad je u pitanju opasnost visoke vode kod koje se jednim osiguranim slučajem smatraju svi štetni događaji nastali u periodu od početka povećanja nivoa vode iznad uobičajene kote do smanjenja na uobičajeni nivo reke ili jezera.

- (6) Kada se ostvari osigurani slučaj, osiguranjem su pokrivene i:
1. štete od uništenja ili oštećenja osiguranih stvari nastale prilikom spašavanja (rušenja, iznošenja, ukazivanja pomoći i slično);
 2. štete zbog nestanka osiguranih stvari prilikom nastanka osiguranog slučaja.

(7) Kada se ostvari osigurani slučaj, osiguravač je u obavezi da naknadi neposrednu štetu na ime oštećenja ili uništenja osigurane stvari i posrednu štetu samo na ime određenih troškova koje je osiguranik imao u vezi s osiguranim slučajem, u smislu člana 37 ovih Uslova. Osiguravač nema obavezu naknade drugih posrednih šteta kao što su gubitak zakupnine, gubitak na ime obustave rada, gubitak na ime umanjene upotrebne vrednosti osiguranih stvari i slično.

OBIM OPASNOSTI POŽARA **Član 3.**

(1) Požarom se, u smislu ovih Uslova, smatra vatra nastala izvan određenog ložišta ili vatra koja je ložište napustila i sposobna je da se dalje širi sopstvenom snagom.

(2) Ne smatra se da je nastupio požar i osiguravač nema obavezu isplate naknade iz osiguranja, ako je osigurana stvar uništena ili oštećena:

1. usled izlaganja vatri ili toploti radi obrade ili u druge svrhe (npr. u industrijskoj preradi, prilikom peglanja, sušenja, zagrevanja, kuvanja, prženja, pečenja, dimljenja i slično);
2. usled pada ili bacanja u ložište (peć, štednjak i slično);

3. osmuđenjem, oprljenjem ili progorevanjem od cigarete, cigare, rasvetnog tela, žeravice i slično;

(3) Osiguranjem od opasnosti požara nisu obuhvaćene štete na dimnjacima nastale u vezi sa vršenjem njihove funkcije.

OBIM OPASNOSTI UDARA GROMA **Član 4.**

(1) Osiguranjem od opasnosti udara groma pokrivene su štete na osiguranim stvarima koje su posledica:

1. direktnog udara groma odnosno dejstva njegove snage i/ili toplote;
2. udara predmeta ili delova objekata oborenih gromom;
3. požara prouzrokovanog gromom na bilo koji način.

(2) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete, ukoliko se drugačije ne ugovori:

1. na osiguranim električnim mašinama, aparatima i uređajima (uključujući i aparate za kuvanje, peglanje, grejanje, radio i TV prijemnike, rasvetna tela, sijalice i slično) ili na električnim vodovima usled dejstva električne energije, prenapona ili zagrevanja, usled preopterećenja zbog atmosferskih uticaja, statičkih opterećenja, indukcije, atmosferskih pražnjenja i sličnih pojava. Međutim, naknadi se šteta od požara koji bi nastao delovanjem električne energije i koji bi se posle prestanka tog delovanja samostalno razvijao;
2. koje grom izazove udarom izvan objekta (dalekovod, dvorišna ili ulična bandera), a prenese se snaga, toplota, prenapon i zagrevanje preko napajajućih vodova (nadzemnih i/ili podzemnih) do objekta;
3. prouzrokovane prenošenjem električne energije preko vodova kao posledica udara groma, kao i štete na zaštitnim prekidačima, osiguračima bilo koje vrste, odvodnicama prenapona, gromobranima i sličnim uređajima nastale u vršenju njihove funkcije.

OBIM OPASNOSTI EKSPLOZIJE **Član 5.**

(1) Eksplozijom se, u smislu ovih Uslova, smatra iznenadno i brzo oslobađanje energije, povezano sa stvaranjem pritiska koji dovodi do razaranja i raspadanja materijala nosilaca eksplozije uz vrlo jak zvuk.

(2) Smatra se da je nastupila eksplozija posude pod pritiskom (kotao, cev, bojler i slično) samo onda kada su zidovi posude u tolikoj meri pocepani da nastaje trenutno izjednačavanje unutrašnjeg i spoljnog pritiska.

(3) Ako je u unutrašnjosti posude nastala eksplozija usled hemijske reakcije i tom prilikom dođe do oštećenja posude, šteta je obuhvaćena ovim osiguranjem i onda kada zidovi posude nisu pocepani.

- (4) Osiguranjem nisu pokrivene štete:
1. od nuklearne eksplozije;
 2. eksplozije bombi, mina i sličnih naprava, bez obzira kako je došlo do njihovog aktiviranja;
 3. na stvarima osiguranika prouzrokovane miniranjem koje se vrši u okviru registrovane delatnosti bilo kog lica;
 4. koje su posledica smanjenja pritiska u posudi;
 5. na mašinama prouzrokovane eksplozijom u prostoru za unutrašnje sagorevanje (npr. cilindar motora);
 6. od eksplozije biološkog karaktera;
 7. od eksplozije koja je uobičajena pojava u procesu proizvodnje;
 8. od eksplozivnog izduvavanja iz peći i sličnih naprava;
 9. od vodenog udara koji se u tunelima i cevovodima pod pritiskom manifestuje kao eksplozija;
 10. nastale usled probijanja zvučnog zida;
 11. od eksplozije na posudama pod pritiskom, iz stava 2 ovog člana, koje nastanu usled dotrajalosti, istrošenosti ili prekomerne naslage rđe, kamenca, taloga, mulja na i u

posudama, ali su pokrivene štete na drugim stvarima u vezi sa tako nastalom eksplozijom.

OBIM OPASNOSTI OLUJE

Član 6.

(1) Olujom se smatra vetar čija je brzina najmanje 17,2m u sekundi odnosno, 62km na čas (jačine 8 stepeni po Boforovoj skali) ili više.

(2) Smatraće se da je nastupio rizik oluje, odnosno da je duvao vetar brzinom utvrđenom u prethodnom stavu i onda, ako je u mestu osiguranja vetar lomio grane i stabla ili ošteti redovno održavane građevinske objekte.

(3) U slučaju sumnje, osiguranik mora dokazati brzinu vetra izveštajem zvanične službe ovlašćene za objavljivanje hidrometeoroloških podataka.

(4) Štete od oluje obuhvaćene su osiguranjem samo ako su prouzrokovane mehanička oštećenja osigurane stvari:

1. neposrednim dejstvom oluje;
2. direktnim udarom oborenih ili olujom nošenih predmeta;

(5) Osiguranjem nisu pokrivene štete koje nastanu:

1. usled prodiranja kiše, grada ili snega kroz otvoren prozor i druge otvore koji postoje na građevinskom objektu, osim ako su ti otvori nastali od oluje;
2. na stvarima smeštenim na otvorenom prostoru (plastovima, kamarama i slično), pod nadstrešnicama i drugim otvorenim objektima, ukoliko se drugačije ne ugovori;
3. usled nanošenja snega olujom ili težine snega, kao i podlivanje kiše nošene olujom. Pod pojmom „težina snega“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se direktan efekat sile na osiguranu imovinu iz prirodno nakupljenih stacioniranih masa snega ili leda;
4. na objektima slabe gradnje - šatorima, balonima i slično;
5. na građevinskom objektu koji nije bio izgrađen prema uobičajenom načinu gradnje u tom mestu, ili koji je nezavršen, slabo održavan ili je dotrajavao;
6. na pokretnim stvarima smeštenim u objektima iz tačaka 4 i 5 ovog stava;
7. na folijama od veštačkog materijala koje služe za pokrivanje biljaka neposredno ili u obliku tunela na toplim lejama odnosno plastenicima, tendama, perdama, jarbolima i slično, ukoliko se drugačije ne ugovori

OBIM OPASNOSTI GRADA

Član 7.

(1) Osiguranjem su pokrivene štete:

1. koje nastanu oštećenjem ili uništenjem osiguranih stvari od udara grada;
2. prouzrokovane prodiranjem padavina kroz otvore nastale padanjem grada.

(2) Osiguranjem nisu pokrivene štete:

1. na nedovoljno održavanim ili dotrajanim fasadama;
2. na objektima slabe gradnje - šatorima, balonima i slično i pokretnim stvarima smeštenim u njima;
3. na staklima staklenika i na folijama od veštačkog materijala koje služe za pokrivanje biljaka neposredno ili u obliku tunela na toplim lejama odnosno plastenicima, tendama, perdama, jarbolima i slično, ukoliko se drugačije ne ugovori.

OBIM OPASNOSTI UDARA SOPSTVENOG MOTORNOG VOZILA I SOPSTVENE POKRETNE RADNE MAŠINE

Član 8.

(1) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranom građevinskom objektu koje nastanu udarom sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine.

(2) Osiguranjem su obuhvaćene i štete na drugim osiguranim stvarima koje nastanu kao posledica rušenja građevinskog objekta ili dela objekta, prouzrokovanog udarom motornog vozila i pokretne radne mašine u smislu prethodnog stava.

(3) Ukoliko se posebno ugovori, osiguravajuće pokriće od udara sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine proširuje se i na pokretne stvari koje su predmet osiguranja (opremu i zalihe).

OBIM OPASNOSTI PADA I UDARA LETILICE

Član 9.

Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima koje nastanu usled:

1. pada i udara letilice bilo koje vrste;
2. udara stvari oborenih padom i udarom letilice;
3. udara sadržaja iz letilice ili njenih delova, prilikom pada letilice.

OBIM OPASNOSTI MANIFESTACIJE I DEMONSTRACIJE

Član 10.

(1) Pod manifestacijom i demonstracijom, u smislu ovih Uslova, smatra se organizovano ili spontano javno ispoljavanje raspoloženja grupe građana.

(2) Osiguranjem od opasnosti iz ovog člana pokrivene su štete koje nastanu oštećenjem ili uništenjem osiguranih stvari delovanjem manifestanata, odnosno demonstranata, na bilo koji način (rušenjem, demoliranjem, paljenjem, razbijanjem i slično).

(3) Nepovoljno izmenjena površina predmeta osiguranja (grebanjem, farbanjem, prskanjem sprejom, itd.) kao i vandalizam, u smislu ovog člana ne smatraju se osiguranim rizikom.

Pod pojmom „vandalizam“ iz prethodne alineje, u smislu ovih Uslova, podrazumeva se namerno fizičko oštećenje ili uništenje predmeta osiguranja od strane učesnika manifestacije/demonstracije a koje nije povezano sa provalnom krađom;

(4) Pod manifestacijom i demonstracijom se ne smatraju neredi ili građanski nemiri koji podrazumevaju masovnost narodne pobune.

OBIM OPASNOSTI POPLAVE, BUJICE I VIŠKE VODE

Član 11.

(1) **Poplavom** se, u smislu ovih Uslova, smatra stihijsko, neočekivano plavljenje terena vodom stalnih voda (reka, jezera i mora) koje nastane usled:

1. izlivanja reka iz korita;
2. provale odbrambenog nasipa ili brane;
3. izlivanja vode zbog izvanredno visoke plime i talasa neuobičajene jačine na moru i jezerima;
4. nadolaženja vode iz veštačkih jezera.

(2) Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje terena zbog naglog obrazovanja velike količine vodene mase koja je nastala kao posledica provale oblaka.

(3) **Bujicom** se, u smislu ovih Uslova, smatra dvofazni tok sastavljen od tečne i tvrde faze, vodno-kamenog, blatno-kamenog ili blatnog karaktera, koji teče pod silom teže u otvorenom koritu sa velikim sadržajem tvrdih materijala različitog sastava i krupnoće.

(4) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima koje nastanu samo za vreme trajanja poplave ili bujice i neposredno posle povlačenja vode.

(5) Osiguranjem od poplave i bujice nisu obuhvaćene štete koje nastanu:

1. od vode koja se izlila iz kanalizacione mreže, osim ako je do izlivanja došlo usled poplave ili bujice;
2. od gljivica usled vlage koja je posledica poplave ili bujice;
3. od sleganja tla, kao posledice poplave ili bujice;
4. na unutrašnjim zidovima cevovoda, kanala i tunela, prouzrokovane mehaničkim delovanjem vode;
5. od podzemnih voda u uskopima, iskopima, podzemnim hodnicima i jamama rudnika;
6. na stvarima smeštenim u živim i suvim koritima potoka i reka, kao i na prostoru između potoka, reka i nasipa (inundaciono područje);
7. na zaliham a sirovina - materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i trgovačke robe koje nisu uskladištene na paletama visine najmanje 14,4cm (Euro paleta) ili po važećim propisima;

(6) **Visokom vodom** se, u smislu ovih Uslova, smatra:

1. izuzetna pojava neuobičajenog porasta vodostaja u neočekivano vreme;
2. podzemne vode kao posledica visoke vode.

Osiguranjem nisu obuhvaćene štete na hidrograđevinskim objektima od visoke vode.

Obaveza osiguravača za štete od visoke i podzemne vode kao njene posledice, počinjene s porastom visoke vode iznad unapred utvrđenih mesečnih kota vodostaja ili protoka izmerenih prema najbliže postavljenom pokazivaču vodostaja. Za svaki pojedini mesec normalan je najviši mesečni vodostaj za poslednjih 20 godina uz isključenje izuzetno visokih vodostaja.

OBIM OPASNOSTI IZLIVANJA VODE IZ INSTALACIJA Član 12.

(1) Izlivanjem vode iz instalacija, u smislu ovih Uslova, smatra se iznenadno i neočekivano izlivanje vode ili izbijanje pare iz vodovodnih, kanalizacionih i toplovodnih instalacija, iz uređaja i aparata za grejanje toplom vodom ili parom i iz drugih uređaja i aparata koji su priključeni na vodovodne i kanalizacione instalacije, uključujući i sisteme protivpožarnih sprinklera, koje nastane usled:

1. oštećenja (loma, prskanja ili otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost) instalacija pripadajućih osiguranom objektu (prostorijama) odnosno, objektu (prostorijama) u kojima su smeštene osigurane stvari ili začepljenja instalacija, uređaja i aparata u osiguranom objektu (prostorijama) odnosno, objektu (prostorijama) u kojima su smeštene osigurane stvari.
Za sisteme protivpožarnih sprinklera važe uslovi da izlivanje vode nije uzrokovano okolnošću u vezi sa njihovom funkcijom, da je njihova upotreba odobrena od nadležnog organa te da ovlašćeno lice vrši redovne kontrole ispravnosti.
Pripadajućim instalacijama osiguranom objektu odnosno objektu u kojem su smeštene osigurane stvari smatraju se sve instalacije do priključenja na spoljnu mrežu (npr. šaht, hidrofor, podstanica za toplu vodu i slično).
Pripadajućim instalacijama osiguranim prostorijama odnosno prostorijama u kojima su smeštene osigurane stvari smatraju se samo instalacije u sklopu tih prostorija.
2. bilo kog uzroka, ako je do izlivanja vode ili izbijanja pare u osigurani objekat (prostorije) odnosno, objekat (prostorije) u kojima su smeštene osigurane stvari došlo iz objekata (prostorija) u vlasništvu trećih lica.

(2) Osiguranik je dužan da se brine o održavanju instalacija, uređaja i aparata iz stava 1 ovog člana, kao i da ih zaštiti od zamrzavanja.

(3) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete nastale:

1. od izlivanja vode iz otvorenih slavina u osiguranom objektu (prostorijama) odnosno, objektu (prostorijama) u kojima su smeštene osigurane stvari, kao i iz kanalizacionih cevi, ako je šteta nastala usled zagušenja cevi u osiguranom objektu (prostorijama) odnosno, objektu (prostorijama) u kojima su smeštene osigurane stvari;
2. usled testiranja i merenja pritiska i prilikom tehničke provere, inspekcije i održavanja sprinkler sistema kao i zbog eventualnih naknadnih izmena i prepravki koje su dovele do promene projektovanih parametara;
3. usled dotrajlosti, istrošenosti i korozije instalacija u objektu (prostorijama) osiguranika, koje su dostupne kontroli osiguranika;
4. od gljivica usled vlage;
5. zbog gubitka vode i izgubljene dobiti;
6. kao posledica povrede dužnosti osiguranika iz stava 2 ovog člana;
7. od izlivanja vode u osigurani objekat (prostorije) odnosno, objekat (prostorije) u kojima su smeštene osigurane stvari iz oluka, kanala i cevi za odvod kišnice, montiranih sa spoljne strane objekta (prostorija);
8. od izlivanja vode iz spoljnih instalacija (uličnih, dvorišnih i slično);
9. od sleganja tla kao posledice izlivanja vode iz instalacija, uređaja i aparata iz stava 1 ovog člana.

(4) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:

1. na samim vodovodnim i odvodnim instalacijama, uređajima, aparatima iz stava 1 ovog člana;
2. na zaliham a sirovina - materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i trgovačke robe koje nisu uskladištene na paletama visine najmanje 14,4cm (Euro paleta) ili po važećim propisima.

OBIM OPASNOSTI KLIZANJA TLA I ODRONJAVANJA ZEMLJIŠTA Član 13.

(1) **Klizanjem tla**, u smislu ovih Uslova, smatra se iznenadno kretanje mase zemljine površine ili stena na kosim terenima, sa jasnim manifestacijama srozavanja i lomova na površini tla, sa pojavom jakih deformacija i pukotina na građevinskim objektima koje nastaju kao posledica sloma materijala na smicanje uzduž granične ploče pokrenutog materijala u kratkom vremenskom roku, sa relativno velikom brzinom kretanja.

(2) Osiguranjem od opasnosti klizanja tla obuhvaćene su štete nastale oštećenjem ili uništenjem osiguranih stvari usled kretanja tla, pritiska ili udara zemljanog materijala.

(3) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:

1. od geoloških klizanja tla ako je tle na kojem se nalazi građevinski objekat već počelo da klizi u trenutku zaključenja osiguranja;
2. od klizanja tla prouzrokovano delatnošću osiguranika ili bilo kog drugog lica (npr. usecanje tla i slično);
3. od sleganja tla (ulegnuća),
4. od polaganog geološkog klizanja tla koje se manifestuje manjim pukotinama na građevinskim objektima;
5. od živog peska, gorskog udara i zarušavanja u uskopima, niskopima i podzemnim prostorijama u jamama rudnika;

(4) Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi za saniranje tla.

(5) **Odronjavanjem zemljišta**, u smislu ovih Uslova, smatra se geološka pojava iznenadnog otkidanja i pada materijala.

(6) Smatra se da je nastao osigurani slučaj odronjavanja zemljišta samo onda kada je materijal koji se odronio udario na osiguranu stvar i uništio je ili oštetio.

(7) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete od odronjavanja zemljišta prouzrokovano delatnošću osiguranika ili bilo kog drugog lica

(8) Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi za saniranje tla sa koga nastaje odronjavanje.

OBIM OPASNOSTI SLEGANJA TLA

Član 14.

(1) Sleganjem tla u smislu ovih Uslova smatra se iznenadno vertikalno pomeranje tla - uleganje kao geološka i hidrološka pojava.

(2) Osiguranjem su obuhvaćene štete od uništenja i / ili konstruktivnog oštećenja osiguranih stvari. Pod konstruktivnim oštećenjem osiguranih stvari smatraju se deformacije, pukotine, lom pojedinih vitalnih delova objekata, postrojenja, uređaja, instalacija i slično, bez kojih se objekti, postrojenja, uređaji, instalacije i slično ne mogu staviti u predviđenu funkciju i bezbedno koristiti.

(3) Osiguranjem po ovim Uslovima nisu obuhvaćene štete na osiguranim stvarima koje su prouzrokovane ili su u vezi sa:

1. sleganjem zbog greške u statičkom proračunu;
2. promenom estetskog izgleda osigurane stvari;
3. centriranjem, ispitivanjem i puštanjem u rad postrojenja, mašina i uređaja kod kojih nije nastalo oštećenje vitalnih delova;
4. ispitivanjem i puštanjem u rad instalacija svih vrsta;
5. lomom stakla svih vrsta;
6. pukotinama na svim delovima građevinskih objekata koje ne utiču na stabilnost tog dela ili celog objekta;
7. pukotinama na malteru, keramičkim i drugim obložnim pločama;
8. molersko-farbarskim radovima na građevinskim objektima.

(4) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete od sleganja tla prouzrokovano delatnošću osiguranika ili bilo kog drugog lica.

(5) Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi za saniranje tla.

OBIM OPASNOSTI PRITISAK SNEGA I LEDA

Član 15.

(1) Pod pojmom „**pritisak snega i leda**“, u smislu ovih Uslova, podrazumeva se nepredvidivo i iznenadno destruktivno dejstvo prekomerne težine palog snega ili sloja nakupljenog leda na konstrukcije osiguranih građevinskih objekata, do kog je došlo uprkos nastojanjima Osiguranika da spreči primenom odgovarajućih mera da se sneg i led akumuliraju.

(2) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete na:

1. pokretnim stvarima koje se drže na otvorenom ili uz spoljnu stranu objekta, reklamnim natpisima, antenama, tendama, suncobranima, jarbolima, vazдушnim elektro linijama, instalacijama rasvete;
2. objektima slabe gradnje, barakama, šatorima, balonima, nadstrešnicama, na folijama od veštačkog materijala koje služe za pokrivanje biljaka neposredno ili u obliku tunela na toplim lejama odnosno platenicima, tendama, perdama kao i stvarima ispod njih;
3. lebdećim - visećim krovovima, tribinama, staklom ograđenim prostorima, staklenicima, svim staklenim površinama uključujući i kupolasta nadsvetla;
4. objektima u lošem stanju ili nedovoljno održavanim objektima.

(3) Za štete prouzrokovane pritiskom snega i leda nastale na osiguranim pokretnim stvarima, osiguravač ima obavezu naknade iz osiguranja samo ako je primarni uzrok ovih šteta bilo oštećenje osiguranog građevinskog objekta pritiskom snega i leda i ukoliko je osiguravač obavezan da isplati naknadu iz osiguranja za građevinski objekat.

OBIM OPASNOSTI SNEŽNE LAVINE

Član 16.

(1) Snežnom lavinom, u smislu ovih Uslova, smatra se snežna masa u pokretu koja se otkida s planinskih strana.

(2) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima koje nastanu usled:

1. udara snežne mase;
2. udara stvari oborene ili nošene snežnom masom;
3. vazdušnog pritiska od snežne lavine.

OBIM OPASNOSTI ISCURENJA (LEKAŽE)

Član 17.

(1) Iscurenjem (lekažom), u smislu ovih Uslova, smatra se iscurenje tečnosti odnosno gasova iz nepokretnih posuda (cisterni, cevovoda i slično), ako tečnost odnosno gas iscure zbog iznenadnog prskanja posude ili neočekivanog kvara na ugrađenim uređajima za istakanje i utakanje.

(2) Osiguravač nema obavezu isplate naknade iz osiguranja ako osigurana tečnost odnosno gas iscure zato što su prskanja posuda ili kvar na uređajima nastali usled dotrajalosti, lošeg održavanja posude odnosno uređaja, lošeg zaptivanja ili lošeg zatvarača i slično.

(3) Osiguranjem su pokrivene štete samo na osiguranoj tečnosti odnosno gasovima. Ako se posebno ugovori, osiguravajućim pokrićem mogu se obuhvatiti i štete na drugim osiguranim stvarima koje su posledica lekaže.

OBIM OPASNOSTI SAMOZAPALJENJA ZALIHA

Član 18.

(1) Samozapaljenje, u smislu ovih Uslova, je fizičko - hemijski i biološki proces prelaska materija iz čvrstog stanja u stanje pepela ili praha, bez uticaja spoljnih izvora plamena ili visoke temperature.

(2) Materije sklone samozapaljenju su: materije biljnog porekla (seno, žitarice i slično), treset i fosilni ugalj, masti i ulja biljnog porekla, hemijski materijal i smese (fosfor, cinkov i aluminijumski prah, jedinjenja sumpora sa metalima, gar, metalno-organska jedinjenja, hidrosulfidi natrijuma, karbid kalcijuma i drugo). Vlaknasti materijali poseduju sposobnost samozapaljenja samo kad su natopljeni biljnim i životinjskim mastima: laneno, konopljino i pamučno ulje, firnais, riblja ulja i drugo.

(3) Opasnost samozapaljenja zaliha obuhvaćena je osiguranjem samo ako su zalihe propisno uskladištene i ako su preduzete ostale zaštitne mere propisane zakonskim odnosno tehničkim propisima.

OBIM OPASNOSTI IZLIVANJA UŽARENE TEČNE RASTOPLJENE MASE

Član 19.

(1) Od opasnosti izlivanja užarene tečne rastopljene mase, u smislu ovih Uslova, pokrivena je šteta nastala na osiguranim stvarima usled neočekivanog izlivanja užarene tečne rastopljene mase izvan mesta određenog za ispuštanje i odvođenje pa i u slučajevima kada nije nastao požar. Šteta koja nastane na uređajima za topljenje i odvođenje naknadiće se ako je prouzrokovana dejstvom užarene tečne rastopljene mase spolja.

(2) Osiguranjem je pokrivena i šteta na samoj izlivenoj užarenoj tečnoj rastopljenoj masi.

OBIM OPASNOSTI UDAR NEPOZNATOG MOTORNOG VOZILA

Član 20.

(1) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranom građevinskom objektu koje nastanu udarom nepoznatog motornog vozila i nepoznate pokretne radne mašine.

(2) Osiguranjem su obuhvaćene i štete na drugim osiguranim stvarima koje nastanu kao posledica rušenja građevinskog objekta ili dela objekta, prouzrokovanog udarom motornog vozila i pokretne radne mašine u smislu prethodnog stava.

(3) Ukoliko se posebno ugovori, osiguravajuće pokriće od udara nepoznatog motornog vozila i nepoznate pokretne radne mašine proširuje se i na pokretne stvari koje su predmet osiguranja (opremu i zalihe).

OBIM OPASNOSTI DIMA *Član 21.*

(1) Pod pojmom „**dim**“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se iznenadno i neočekivano širenje dima suprotno predviđenoj svrsi iz mesta sagorevanja, mesta grejanja, iz opreme za grejanje, kuvanje ili sušenje ili iz sličnih objekata za grejanje koji se nalaze na mestu osiguranja.

(2) Osiguravač nema obavezu nadoknade iz osiguranja za slučajeve drugog izlaganja dimu.

OBIM OPASNOSTI PROBIJANJA ZVUČNOG ZIDA *Član 22.*

Pod pojmom „**probijanje zvučnog zida**“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se talas pritiska koji se emituje kada neki avion probije zvučnu barijeru.

OBIM OPASNOSTI PADA STRANOG TELA *Član 23.*

(1) Pod pojmom „**pad stranog tela**“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se slučajno i nepredvidivo pokretanje vertikalno postavljenih prirodnih ili veštačkih tela (kao što su drveće, stubovi, dimnjaci ili drugi predmeti u vlasništvu trećih lica).

(2) Osiguravač ni pod kakvim uslovima nema obavezu nadoknade iz osiguranja za štete prouzrokovane:

1. padom dela uništenog ili oštećenog predmeta osiguranja ili dela istog skupa predmeta osiguranja kojem pripada oštećeni predmet osiguranja;
2. pada bilo kog predmeta koji osiguranik poseduje ili koristi, bez obzira na to da li je osiguran ili nije.

OBIM OPASNOSTI VANDALIZMA *Član 24.*

(1) Pod pojmom „**vandalizam**“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se namerno fizičko oštećenje ili uništenje predmeta osiguranja od strane nekog trećeg lica (bez bilo kakvog učešća nekog lica koje je u poslovnom odnosu sa osiguranikom), a koje nije povezano sa provalnom krađom. Osiguravač nije u obavezi da naknadi štete koje se mogu smatrati posledicom vandalizma a nastale su menjanjem površine predmeta osiguranja ispisivanjem odnosno urezivanjem crteža i tekstualnog sadržaja, grebanjem, farbanjem, prskanjem sprejom i slično.

(2) Osiguravač nije u obavezi isplate nadoknade ni pod kakvim okolnostima za štete prouzrokovane vandalizmom koje nisu prijavljene policiji i nisu bile predmet policijske istrage.

OBIM OPASNOSTI GRAĐANSKIH NEMIRA *Član 25.*

(1) Pod pojmom „**građanski nemiri**“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se ponašanje jednog dela populacije (ne beznačajnog po svom broju) sa zajedničkom namerom, koje se sprovodi na takav način da remeti javni red mir i kao i intervencija tela koje je obavezno i/ili ovlašćeno zakonom da

suzbije i/ili ukloni posledice takvog ponašanja stanovništva. Da bi se određena situacija proglasila građanskim nemirima, potrebna je potvrda nadležne državne institucije (policije ili organa državne uprave).

(2) Osiguranje pokriva samo fizička oštećenja na predmetima osiguranja do kojih je došlo u uzročnoj odnosu sa građanskim nemirima.

OBIM OPASNOSTI ŠTRAJKA *Član 26.*

(1) Pod pojmom „**štrajk**“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se kolektivni prestanak rada od strane značajnog broja zaposlenih kod osiguranika, sproveden u skladu sa propisima.

(2) Osiguranje pokriva samo fizička oštećenja na predmetima osiguranja koja prouzrokuju učesnici u štrajku.

(3) Osiguravač nije u obavezi isplate nadoknade ni pod kakvim okolnostima za štete na imovini zaposlenih.

OBIM OPASNOSTI ISKLJUČENJA SA POSLA ZAPOSLENIH OD STRANE POSLODAVCA *Član 27.*

(1) Pod pojmom „**isključenje iz rada zaposlenih od strane poslodavca**“ u smislu ovih Uslova podrazumeva se isključivanje odnosno udaljšavanje značajnog broja zaposlenih iz odnosa sa posla i iz poslovnih prostorija, nametnuto od strane poslodavca u skladu sa nekim njegovim planom i sa namerom da postigne neki konkretan cilj.

(2) Osiguranje pokriva samo fizička oštećenja predmeta osiguranja prouzrokovana od strane lica koja su isključena sa posla.

(3) Osiguravač nije u obavezi isplate nadoknade ni pod kakvim okolnostima za štete na imovini zaposlenih.

MESTO OSIGURANJA *Član 28.*

(1) Stvari su osigurane od ugovorenih opasnosti iz člana 2 ovih Uslova dok se nalaze na mestu osiguranja navedenom u ispravi o osiguranju.

(2) Kod osiguranja koja su zaključena na period od najmanje godinu dana, osiguranje je na snazi i onda kada se sve osigurane stvari presele sa mesta navedenog u ispravi o osiguranju na neko drugo mesto u okviru sedišta osiguranika, odnosno mesta stanovanja, a na teritoriji Republike Srbije i to:

1. petnaest dana od dana preseljenja osiguranih stvari, ukoliko u tom roku osiguranik pismeno ne obavesti osiguravača o preseljenju.

Ukoliko se na novom mestu osiguranja broj mikrolokacija (npr. objekata) ne podudara sa prethodnim, suma osiguranja po predmetima osiguranja za svaku mikrolokaciju na novom mestu osiguranja utvrđuje se na sledeći način:

- a. kod osiguranja građevinskih objekata, postrojenja i opreme zaključenih na ugovorenu vrednost i osiguranja zaliha zaključenih na flotantnoj osnovi: prema odgovarajućim Dopunskim uslovima;
- b. kod osiguranja zaključenih na novonabavnu vrednost, sumu osiguranja ili na „prvi rizik“: zbir svih odgovarajućih suma osiguranja istih predmeta osiguranja po pojedinim mikrolokacijama na prethodnom mestu osiguranja podeli se sa brojem mikrolokacija na novom mestu osiguranja;
- c. kod osiguranja zaključenih na „taksiranu vrednost“: suma osiguranja po svakom predmetu osiguranja ostaje neizmenjena.

2. do isteka ugovorenog osiguranja, ukoliko u roku od petnaest dana od preseljenja osiguranih stvari osiguranik o tome pismeno obavesti osiguravača.

Pismeno obaveštenje o novom mestu osiguranja mora da sadrži za svaku eventualnu mikrolokaciju naziv predmeta osiguranja, osigurane opasnosti i sume osiguranja.

U skladu sa novim okolnostima, sačinjava se Aneks uz ugovor o osiguranju kojim se precizira novo mesto osiguranja i eventualno vrše izmene drugih bitnih elemenata ugovora o osiguranju kao i odgovarajući preračun premije osiguranja.

- (3) Pokretne stvari poljoprivrednih gazdinstava, osigurane kao skupovi stvari (paušalno osiguranje), osigurane su i za vreme dok se nalaze na zemljišnom posedu, na pijacama, na mestu prerade, obrade, popravke, posluge i slično.

- (4) Ako su osigurane stvari date na posluhu ili u zakup, ili su radi obrade, prerade, popravke i slično privremeno izmeštene s mesta osiguranja, osiguravajuće pokriće važi samo za Osnovne opasnosti iz člana 2, stav 1 ovih Uslova, ukoliko se drugačije ne ugovori.

- (5) Ako se osigurana stvar prema prirodi upotrebe, premešta sa jednog na drugo mesto, to se obavezno mora navesti u ispravi o osiguranju. U tom slučaju, ukoliko se ne mogu tačno označiti pojedina mesta osiguranja, osiguranje je ograničeno na teritoriju Republike Srbije.

OBAVEZE OSIGURANIK A PRE NASTUPANJA OSIGURANOG SLUČAJA

Član 29.

- (1) Pored ostalih obaveza predviđenih Zakonom o obligacionim odnosima i Opštim uslovima za osiguranje imovine, osiguranik je u obavezi da imovinu čuva u propisnom i ispravnom stanju i da primenjuje i poštuje odredbe važeće zakonske regulative i svih podzakonskih akata sa izmenama i dopunama o bezbednosti i zaštiti od požara kao i interne propise i procedure koje je sam definisao.

- (2) Ako osiguranik namerno ili grubim nehatom prekrši propise, interne akte i procedure iz prethodnog stava, što prouzrokuje uništenje ili oštećenje predmeta osiguranja, osiguravač neće biti u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja.

- (3) Izuzetno od prethodnih odredbi, odstupanja od propisa o bezbednosti i zaštiti od požara kao i internih propisa i procedura koje je definisao osiguranik, a koja su odobrena od strane nadležnih organa, ne umanjuju obavezu osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja. Osiguranik je u obavezi da obavesti osiguravača bez odlaganja o tim odstupanjima.

NEPOŠTOVANJE OBAVEZA

Član 30.

U slučaju da osiguranik ne ispuni, odnosno prekrši obaveze navedene u članovima 27 - 30 Opštih uslova za osiguranje imovine i članu 29 ovih Uslova i ako se to smatra štetnim po osiguravača, osiguravač će imati pravo na realno - opravdano umanjeње naknade iz osiguranja koja bi se inače isplatila, ili na potpuno oslobađanje od obaveze da osiguraniku isplati naknadu, u zavisnosti od svih okolnosti konkretnog slučaja.

LIMITI POKRIĆA I ODBITNA FRANŠIZA

Član 31.

- (1) Ugovorom o osiguranju može se definisati ukupan limit pokrića za predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost i/ili mesto osiguranja u periodu trajanja osiguranja, čime se limitira maksimalna obaveza osiguravača u periodu trajanja osiguranja za sve osigurane slučajeve koji se odnose na dati predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost i/ili mesto osiguranja.

- (2) Ugovorom o osiguranju može se definisati limit pokrića po jednom osiguranom slučaju za predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost i/ili mesto osiguranja, koji predstavlja limit obaveze osiguravača za svaki pojedinačni osigurani slučaj u periodu trajanja osiguranja koji se odnosi na dati predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost i/ili mesto osiguranja.

- (3) Ako se posebno ugovori, na sva osiguranja ili osiguranja od pojedinih osiguranih opasnosti (osnovnih i/ili dopunskih) predviđenih ovim Uslovima, primenjuje se učešće osiguranika u šteti - odbitna franšiza, pod kojom se podrazumeva ugovoreni procentualni i/ili apsolutni iznos za koji se umanjuje svaka naknada iz osiguranja u toku trajanja osiguranja.

UTVRĐIVANJE NAKNADE IZ OSIGURANJA

Suma osiguranja

Član 32.

- (1) Suma osiguranja predstavlja gornju granicu obaveze osiguravača za slučaj ostvarenja osigurane opasnosti. Iznad sume osiguranja obaveza osiguravača postoji samo za eventualne troškove za otklanjanje i smanjenje štete koje je osiguranik načinio uz saglasnost odnosno, po nalogu osiguravača.

- (2) Ako se posebno ugovori, može se zaključiti osiguranje sa dodatnom sumom osiguranja, kojom se štite interesi osiguranika za slučaj pojave razlike u visini vrednosti osiguranih stvari (u smislu člana 33 ovih Uslova) na početku i u toku trajanja perioda osiguranja, koja je posledica novih nabavki ili modifikacija, rekonstrukcija ili nadogradnji predmeta osiguranja, inflacije ili drugih finansijskih efekata tokom trajanja perioda osiguranja. Dodatna suma osiguranja ugovara se zasebno za svako mesto osiguranja, najviše do 20% od zbirne sume osiguranja za predmete koje je osiguranik posedovao na tom mestu osiguranja na početku trajanja perioda osiguranja.

Dodatna suma osiguranja se ne može ugovoriti u slučaju da je obim pokrića ugovoren na načine definisane članom 19, stavom 2, tačkom 1 Opštih uslova za osiguranje imovine.

- (3) Ukoliko je osiguranje ugovoreno za skup stvari na jedan od načina predviđenih članom 19, stav 2, tačke 2, 3 i 4 Opštih uslova za osiguranje imovine, prilikom utvrđivanja naknade iz osiguranja, za svaku pojedinu stvar pogođenu nastupanjem osiguranog slučaja, odgovarajuća suma osiguranja utvrđuje se u srazmeri koja odgovara odnosu između vrednosti te stvari i vrednosti čitavog skupa kojem pripada.

Vrednost osigurane stvari

Član 33.

- (1) Vrednost osigurane stvari, ukoliko se drugačije ne ugovori, je:
1. za građevinske objekte: troškovi izgradnje takvog novog objekta (materijal i rad) umanjani za iznos procenjene amortizacije, prema cenama u mestu gde se objekat nalazi;
 2. za zalihe robe, materijala i sirovina: nabavna cena, a ako je tržišna cena uvećana za zavisne troškove niža od nabavne, onda tržišna cena uvećana za zavisne troškove;
 3. za zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje kod proizvođača: proizvodna cena, a ako je tržišna cena uvećana za zavisne troškove niža od proizvodne, onda tržišna cena uvećana za zavisne troškove;
 4. za mašine, uređaje i instalacije, transportna sredstva, sredstva veze, inventar i stvari domaćinstva: nabavna cena novih stvari umanjena za iznos procenjene amortizacije (fizičke i/ili ekonomske);
 5. Izuzetno od odredbi tačaka 1 i 4, za stakla, ogledala, ploče od prirodnog i veštačkog kamena, porcelansku sanitarnu opremu i slično - nabavna cena osigurane

- stvari uvećana za troškove nameštanja odnosno, za slike, natpise i ukrase na njima - cena izrade istih;
6. za šume: troškovi podizanja, odnosno vrednost drvene mase što se utvrđuje u ispravi o osiguranju;
 7. za neprerađene plemenite metale, drago kamenje, prave bisere, predmete od plemenitih metala, dragog kamenja i pravih bisera, umetničke predmete, zbirke poštanskih maraka, starog novca i slično, razne kolekcije, antičke i unikatne predmete i slično: nabavna ili proizvodna cena, a ako je tržišna cena uvećana za zavisne troškove niža od nabavne ili proizvodne cene, onda tržišna cena uvećana za zavisne troškove;
 8. za crteže, rukopise, dokumenta, poslovne knjige, planove, kartoteke, datoteke, nosače podataka, arhivsku građu, modele, kalupe, uzorke, šablone, makete i slično: troškovi ponovne izrade;
 9. za novac: nominalna vrednost;
 10. za hartije od vrednosti: nominalna vrednost, a ako je tržišna cena uvećana za zavisne troškove niža od nominalne, onda tržišna cena uvećana za zavisne troškove;
 11. za crteže, fotografije, litografije, klišeja i slično koji su u grafičkoj delatnosti napravljeni za reprodukciju na kamenu, pločama ili drugom materijalu, kao i za fazonsko gvožđe, ploče za utiskivanje i čelična sečiva u grafičkoj industriji: troškovi proizvodnje u punom iznosu, ukoliko se nalaze u radu ili ako su proizvedeni u zadnje dve godine pre nastanka osiguranog slučaja odnosno troškovi proizvodnje umanjani za po 10% za svaku dalju godinu korišćenja, a maksimalno do 75%;
- Upotrebljeni kamen, ploče i slično uvek su osigurani do visine vrednosti samog materijala.

(2) Ukoliko za stvari iz tačaka 1 i 4 prethodnog stava nije moguće proceniti iznos amortizacije, postupiće se kao da amortizacija iznosi 50%.

Član 34.

Za retke i skupocene stvari, za neprerađene plemenite metale, drago kamenje, prave bisere, predmete od plemenitih metala, dragog kamenja i pravih bisera, umetničke predmete, zbirke poštanskih maraka, zbirke starog novca i slično, crteže, rukopise, dokumenta, poslovne knjige, planove, kartoteke, datoteke, nosače podataka i elektronske medije, arhivsku građu, modele, kalupe, uzorke, šablone, makete i slično može se ugovoriti osiguranje na "taksiranu vrednost" - vrednost sporazumno utvrđenu između ugovarača osiguranja i osiguravača. U tom slučaju ne primenjuju se odredbe člana 33 a za vrednost predmeta osiguranja u momentu nastanka osiguranog slučaja će se uzimati ugovorena „taksirana vrednost“.

Ukupna šteta prema ugovoru o osiguranju **Član 35.**

Kada nastupi osigurani slučaj, osiguravač je u obavezi da isplati neposrednu štetu (član 36) na ime oštećenja ili uništenja osigurane stvari i posrednu štetu (član 37) na ime određenih troškova koje je osiguranik imao u vezi s osiguranim slučajem (u daljem tekstu: ukupna šteta).

Neposredna šteta **Član 36.**

(1) Neposredna šteta utvrđuje se u skladu sa odgovarajućim odredbama Opštih uslova za osiguranje imovine, prema vrednosti osigurane stvari (članovi 33 i 34 ovih Uslova) i na osnovu niže navedenih stavova ovog člana.

(2) Kod osiguranja zaliha, prilikom utvrđivanja vrednosti, porez, carina i akciza obračunavaju se samo za one zalihe za koje su porez, carina i akciza već plaćeni ili za koje će nadležni organ zatražiti njihovo plaćanje i pored štete nastale nastupanjem osiguranog slučaja.

(3) U slučaju oštećenja boja na zidovima sa unutrašnje strane objekta, osiguravač je u obavezi da isplati troškove krećenja (materijal i rad):

1. za čitav plafon ako je šteta nastala i na plafonu;
2. za čitav zid na kojem je šteta nastala.

(4) U slučaju nastanka štete na tapetama na zidovima, osiguravač je u obavezi da isplati troškove (materijal i rad) zamene tapeta na čitavom zidu na kojem se nalaze oštećene ili uništene tapete.

(5) Ukoliko ostvarenjem osiguranog slučaja bude pogođena samo jedna ili nekoliko stvari iz garniture stvari, osiguravač nije u obavezi da nadoknadi gubitak zbog umanjenja vrednosti garniture, nego samo neposrednu štetu na stvarima pogođenim nastankom osiguranog slučaja.

(6) Ako se oštećeni ili uništeni deo ili delovi mašine, aparata, uređaja i slično ne mogu nabaviti ili popraviti, iznos neposredne štete utvrđuje se u visini procenjene procentualne vrednosti oštećenog ili uništenog dela ili delova u odnosu na vrednost celine.

(7) Osiguravač nije u obavezi da naknadi troškove nastale zbog toga što su prilikom popravke oštećene stvari učinjene bilo kakve izmene, poboljšanja ili usavršavanja.

(8) Za makadamske i šumske puteve priznaje se šteta na gomjoj podlozi samo kada je istovremeno na istom mestu oštećena i donja podloga. Za štete na donjoj podlozi naknadi se najviše iznos za radove i materijal, prema odgovarajućem projektu.

Posredna šteta **Član 37.**

(1) Osiguravač je u obavezi da osiguraniku na ime posredne štete naknadi troškove u vezi s nastalim osiguranim slučajem i to:

1. za preduzete razumne mere radi otklanjanja i smanjenja štete, pa i onda kada te mere nisu bile uspešne;
2. za raščišćavanje i rušenje i to najviše do 3% od stvarne vrednosti osiguranih stvari na kojima je nastala šteta, ukoliko nije drugačije ugovoreno.

U troškove raščišćavanja spadaju neophodni izdaci za raščišćavanje i čišćenje mesta štete, kao i izdaci za odvoz ogorina, šteta i mulja do najbližeg mesta dozvoljenog istovara.

U troškove rušenja spadaju neophodni troškovi za rušenje preostalih oštećenih neupotrebljivih delova i njihovo odnošenje do najbližeg dozvoljenog mesta istovara posle nastanka osiguranog slučaja;

3. za premeštanje i obezbeđenje, pod kojima se podrazumevaju neizbežni troškovi koje je osiguranik stvarno imao nakon nastanka osiguranog slučaja, jer je osigurana oprema, bez obzira da li je oštećena ili neoštećena, morala da se zbog osiguranog slučaja

- demontira i ponovo montira, ili je morala da se premesti ili na drugi način zaštititi;
4. za mere koje je osiguranik dužan da preduzme nakon nastanka osiguranog slučaja, u cilju saniranja posledica i tretmana materija i/ili predmeta koji podležu nekom specijalnom režimu, prema odredbama važeće zakonske regulative i svih podzakonskih akata sa izmenama i dopunama.

(2) Prilikom obračuna naknade iz osiguranja, iznosi troškova iz prethodnog stava utvrđuju se prema prosečnoj ceni satnice za odgovarajuće vrste poslova u mestu nastanka štete.

(3) Osiguravač nije u obavezi da isplati:

1. naknadu na ime troškova za otklanjanje uzroka nastanka štete;
2. štetu nastalu usled gubitka zakupnine, gubitka prouzrokovanog prestankom rada, umanjenja mogućnosti upotrebe oštećenih stvari i slično.

Naknada iz osiguranja ***Član 38.***

(1) Naknada iz osiguranja je iznos koji se isplaćuje osiguraniku, a predstavlja ukupnu štetu prema ugovoru o osiguranju (članovi 36 i 37), umanjenu za eventualne odbitke iz stavova 2, 3 i 4 ovog člana, redosledom kako su navedeni, uzimajući u obzir i ograničenje iz stava 5, umanjenu za eventualnu franšizu iz stava 6 i uvećanu za eventualne dodatke iz stava 7 ovog člana.

(2) Kada nastane osigurani slučaj, a osiguranik ne ispunji, odnosno prekrši obaveze navedene u članovima 27 - 30 Opštih uslova za osiguranje imovine i članu 29 ovih Uslova, utvrđuje se odbitak od ukupne štete jednak visini dela ukupne štete koji je nastao usled neizvršavanja obaveza osiguranika.

(3) Ako se utvrdi da u trenutku nastanka osiguranog slučaja ugovorene mere zaštite po osnovu kojih je odobren popust na premiju osiguranja nisu postojale ili su iste postojale ali nisu bile u funkciji, što je osiguranik znao ili je morao znati u konkretnim okolnostima, utvrđuje se sledeći odbitak od ukupne štete:

$$O3 = (UŠ - O2) \times OP / OSP$$

O3 - odbitak iz st. 3

UŠ - ukupna šteta

O2 - odbitak iz st. 2

OP - iznos obračunatog popusta

OSP - osnovna premija (premija osiguranja bez popusta)

(4) Ukoliko se kod utvrđivanja naknade iz osiguranja konstatuje da, u skladu sa članom 17 Opštih uslova za osiguranje imovine, postoji podosiguranje, utvrđuje se sledeći odbitak od ukupne štete:

1. za predmete za koje je pokriveno ugovoreno na novu odnosno novonabavnu vrednost u smislu člana 19 stav 2 tačka 2 Opštih uslova za osiguranje imovine:

$$O4 = (UŠ - O2 - O3) \times (NV - SO) / NV$$

O4 - odbitak iz st. 4

UŠ - ukupna šteta

O2 - odbitak iz st. 2

O3 - odbitak iz st. 3

NV - novonabavna vrednost osiguranih stvari na dan nastanka osiguranog slučaja

SO - suma osiguranja korigovana koeficijentom promena potrošačkih cena u Srbiji od dana početka tekuće godine osiguranja do dana nastanka osiguranog slučaja.

2. za predmete za koje je pokriveno ugovoreno na sumu osiguranja sa primenom načela podosiguranja u smislu člana 19 stav 2 tačka 3 Opštih uslova za osiguranje imovine:

$$O4 = (UŠ - O2 - O3) \times (VR - SO) / VR$$

O4 - odbitak iz st. 4

UŠ - ukupna šteta

O2 - odbitak iz st. 2

O3 - odbitak iz st. 3

VR - vrednost osiguranih stvari (član 33 ovih Uslova) na dan nastanka osiguranog slučaja

SO - suma osiguranja korigovana koeficijentom promena potrošačkih cena u Srbiji od dana početka tekuće godine osiguranja do dana nastanka osiguranog slučaja.

(5) Ukupna šteta umanjena za odbitke iz stavova 2 - 4 predstavlja naknadu iz osiguranja bez franšize i dodataka.

Ukoliko iznos utvrđen u smislu prethodne alineje premaši ugovorenu sumu osiguranja, odnosno ugovoreni limit iz člana 31, stav 1 i/ili 2 ovih Uslova, naknada iz osiguranja bez franšize i dodataka izjednačava se sa ugovorenom sumom osiguranja odnosno ugovorenim limitom.

(6) Iznos iz prethodnog stava, umanjuje se za iznos eventualno ugovorene (član 31, stav 3 ovih Uslova) i u ispravi o osiguranju utvrđene franšize.

(7) Naknada iz osiguranja bez dodataka (stav 6) uvećava se za sledeće dodatke:

1. troškove za raščišćavanje i rušenje preko iznosa utvrđenog u članu 37, stav 1, tačka 2 ovih Uslova ukoliko je to posebno ugovoreno, ali najviše do ugovorene sume osiguranja na "prvi rizik";
2. troškove za otklanjanje i smanjenje štete učinjene po nalogu osiguravača.

Ovako utvrđen iznos predstavlja konačni iznos naknade po osnovu zaključenog ugovora o osiguranju.

ZAVRŠNE ODREDBE ***Član 39.***

(1) Na ugovore o osiguranju zaključene po ovim Uslovima primenjuju se i odredbe Opštih uslova za osiguranje imovine.

(2) Ako postoji neslaganje nekih odredbi Opštih uslova za osiguranje imovine i nekih odredbi ovih Uslova, na odnose iz ugovora o osiguranju primenjuju se odredbe ovih Uslova.

(3) Ovi uslovi stupaju na snagu i primenjuju se od 01.10.2018. godine.

(4) Stupanjem na snagu ovih Uslova prestaju da važe i da se primenjuju Posebni uslovi za osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti broj 49935 od 17.04.2015. godine.